

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania S. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 marca 2012 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 30 marca 2011 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uzasadnienie

Pozwany decyzją z 25 listopada 2009 r. odmówił wnioskodawcy S. B. emerytury z braku 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy wyrokiem z 8 marca 2010 r. zmienił tę decyzję i przyznał mu emeryturę. Ustalił, że wnioskodawca od 15 kwietnia 1969 r. do 7 listopada 1992 r. był zatrudniony w Zakładach Sprzętu Motoryzacyjnego i pracował na stanowisku ślusarza-szlifierza. Stale i w pełnym wymiarze świadczył pracę na stanowisku szlifierza. Stanowisko to wymienia rozporządzenie z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – dział III, poz. 78. Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację pozwanego i wyrokiem z 30 marca 2011 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego i oddalił odwołanie wnioskodawcy. Ustalił, że wbrew ustaleniom Sądu Okręgowego, poczynionym wyłącznie w oparciu o zeznania świadków i wnioskodawcy, nie pracował on przez

cały czas od 15 kwietnia 1969 r. do 7 listopada 1992 r. na stanowisku ślusarza-szlifierza. Pracę na tym stanowisku podjął dopiero 12 stycznia 1983 r., a wcześniej pracował jako ślusarz, która to praca nie jest pracą w szczególnych warunkach. Gdyby nawet przyjąć, że praca na stanowisku ślusarza-szlifierza od 12 stycznia 1983 r. do 7 listopada 1992 r. jest pracą w szczególnych warunkach z wykazu A do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, Dział III, poz. 78, to wnioskodawca nie posiada 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznana wskazano na podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

W zakresie pierwszej podano, że odnosi się do „przepisu poz. 78 z Działu III Wykazu A” rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze” wobec potrzeby wyjaśnienia „czy praca ślusarza wykonującego szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne w zakładzie produkcyjnym przemysłu metalowego stanowi pracę w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego”. „Zagadnienie to sprowadza się do ustalenia czy w/w przepis ma zastosowanie (jak chce tego sąd drugiej instancji) tylko do osób wykonujących pracę na stanowisku szlifierza, co zapewne związane byłoby z językowym odniesieniem do prac polegających na szlifowaniu, czy też może mieć zastosowanie dla osób zatrudnionych na nominalnie innych stanowiskach w przemyśle metalowym (tak jak wnioskodawca w niniejszej sprawie), lecz wykonujących wszelkie prace związane nie tylko ze szlifowaniem, ale także polegające na ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowaniu mechanicznym”.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona – albowiem bez pogłębionej analizy zastosowanych przez sąd przepisów prawa materialnego – w szczególności art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach (...) w związku z przepisami § 2 ust. 1, § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach w związku z poz. 78 z

Działu III Wykaz A tego rozporządzenia można stwierdzić jednoznacznie zasadność przytoczonych podstaw kasacyjnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia podstaw przedsądu, które uzasadniałyby jego uwzględnienie.

Skarga przysługuje od prawomocnego wyroku i na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 k.p.c.), lecz tylko czy wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania wykazuje podstawę przedsądu.

Podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie zajmuje się oceną rozstrzygnięcia w konkretnej sprawie. Przedmiotem jej zainteresowania jest sam przepis, że względu na poważne wątpliwości w jego wykładni lub rozbieżności w orzecznictwie sądów. Natomiast treść wniosku nie wykracza poza zwykłą wykładnię prawa, a ta nie jest podstawą przedsądu. Otóż potrzeba wykładni przepisu prawa, którą ma na uwadze przesłanka przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie może polegać na egzemplifikowaniu stanów faktycznych, które mieszczą się w zakresie stanowiska pracy określonego w wykazie A do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. Decydują tu ustalenia stanu faktycznego. W przeciwnym razie byłoby tyle przypadków wykładni tego przepisu ile spornych spraw. Przepis nie wymaga wykładni, gdyż sam wystarczająco jednoznacznie określa jaka pracą jest praca w szczególnych warunkach (*Szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne*). Innymi słowy jurydycznie nie zachodzą tu wątpliwości w wykładni w stopniu uzasadniającym odwoływanie się do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., w szczególności aby uzyskać odpowiedź na pytanie czy praca ślusarza wykonującego szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne w zakładzie produkcyjnym przemysłu metalowego stanowi pracę w szczególnych warunkach. Oczywistym jest, że nie decyduje nazwa stanowiska, lecz praca faktycznie wykonywana, jak i to, że do emerytury na podstawie art. 32 ustawy emerytalnej wymagane jest przepracowanie 15 lat na stanowiskach pracy wymienionych w rozporządzeniu z 7

lutego 1983 r., przy czym musiała to być praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie wykazuje, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Podstawy kasacyjne są odrębne od podstaw przedsądu, co oznacza, że nie zastępują (ani ich uzasadnienie) podstaw przedsądu (art. 398⁴ § 1 pkt 2 i § 2 k.p.c.). Wniosek o przyjęcie skargi musi więc samodzielnie (odrębnie od podstaw kasacyjnych) wykazać naruszenie prawa procesowego lub materialnego, które bez wątpliwości pozwala stwierdzić, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona i dlatego powinna zostać przyjęta do rozpoznania. Wniosek w ogóle nie zarzuca naruszenia prawa procesowego, stąd w ocenie podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiąże zatem ustalenie faktyczne o braku 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w tym przypadku o braku takiej pracy, którą wymienia wykaz A, dział III, poz. 78 rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. W zakresie natomiast prawa materialnego przesłanka przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. odwołuje się zasadniczo do art. 2 Konstytucji RP („W ocenie skarżącego kasacją *prima facie* widoczne jest naruszenie przez Sąd II instancji przepisu art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w części w jakiej przepis ten dotyczy zasady ochrony praw nabytych”). Otóż Konstytucja nie jest źródłem prawa materialnego do emerytury. Skarżący nie dostrzega przepisu art. 67 ust. 1 Konstytucji, z którego jednoznacznie wynika, że jest to materia ustawy zwykłej. Ten ostatni przepis jest więc szczególny do art. 2 Konstytucji, pomijając to, że zasada ochrony praw nabytych dotyczy praw uprzednio nabytych zgodnie z prawem, czyli po spełnieniu warunków faktycznych i prawnych, a tego w sprawie objętej skargą nie stwierdzono.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.